

Oversikt over forskning og litteratur

Tema: Selvorganisert selvhjelp

Første versjon: september 2016

Revidert: januar 2018

Selvhjelp Norges hovedoppgave er å spre informasjon og kunnskap om selvorganisert selvhjelp, både erfaringsbasert kunnskap og forskning. Innsamlet og oppsummerte erfaringer danner grunnlag for vårt formidlingsarbeid.

Oversikten er resultat av søk i databaser, litteraturlister, notater, "papers" og annet publisert materiale fra forskningsprosjekter, studier og faglitteratur om selvorganisert selvhjelp.

For å sikre at viktig forskning, studier og litteratur inkluderes i denne oversikten er det tatt med alt som er publisert omkring selvhjelp, forstått som arbeid i selvhjelpsgrupper, siden begrepet *selvorganisert selvhjelp* ikke er benyttet i særlig grad i disse publikasjonene.

Der det er mulig har vi lagt inn lenke til fulltekstversjoner eller sammendrag av artikler og rapporter. Listene presenteres i alfabetisk rekkefølge.

Oversikten er i 2018 utvidet med supplerende forskning som både går direkte på selvhjelp, og forskningsfunn som viser at selvhjelp er en relevant metode, f.eks. innenfor rus- og psykisk helsefeltet.

*****

Abrahamsen, Kirsten Schack (1995): Felles skjebne - felles løft. Om sosiale nettverk, selvhjelp og livskvalitet. Oslo: Universitetsforlaget

Adamsen L., Guldager E., Malling B., Hertz. E. (1992): Selvhjelpsgrupper for mennesker med livstruende sykdomme. En tværgående evaluering af udvalgte selvhjælpsinitiativer, der har udspring i sygehusregi . København: UCSF, Akademisk forlag.

Adamsen, L. (2002) From victim to agent: the clinical and social significance of self-help group participation for people with life-threatening diseases, *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 16, 3, 224-231.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12191033> (sammendrag)

Adamsen, L. og Rasmussen, J.M. (2001) Sociological perspectives on self-help groups: reflections on conceptualization and social processes, *Journal of Advanced Nursing*, 35, 6, 909-917.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11555039> (sammendrag)

Andresen, R. & S. Talseth (2000). Gjensidighet og ansvar for eget liv i ei selvhjelpsgruppe. I R. Andresen, Fellesskap og sammenhenger yrkeshjelpere i grupper, nettverk og organisasjoner. Oslo, Gyldendal akademisk.

Avis, M., Elkan, R., Patel, S., Walker, B. A., Ankti, N., & Bell, C. (2008). Ethnicity and participation in cancer self-help groups. *Psycho-Oncology*, 17, 940-947.

http://www.zelfhulp.be/pdf/Microsoft%20PowerPoint%20-%20Mark_Avis%283%29.pdf (fremlegg på konferanse)

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18203245> (sammendrag)

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/pon.1284/abstract> (sammendrag)

Bonde Petersen, Lisbeth (1988): Kan vi støtte hinanden? En bog om selvhjelpsgrupper. Kolding: Kroghs Forlag A/S. Faglitteratur

Bond J, Kaskutas LA, Weisner C. The persistent influence of social networks and Alcoholics Anonymous on abstinence. *J Stud Alcohol* 2003;64(4):579-88.

Borkman, T. (1976). Experiential knowledge: A new concept for the analysis of self-help groups. *The Social Service Review*, 50, 445-456.

<http://www.jstor.org/discover/10.2307/30015384?uid=3738744&uid=2129&uid=2&uid=70&uid=4&sid=21104785826323> (krever abonnement)

<http://www.popline.org/node/497584> (sammendrag)

Borkman, T. (1984). Mutual self-help group. In A. Gartner & F. Riessman (Eds.), *The Self-help revolution* (pp. 266 s. : fig.). New York, N.Y.: Human Sciences Press. Faglitteratur

Borkman, T. (2008). Self-help groups as participatory action. In R. A. Cnaan & C. Milofski (Eds.), *Handbook of community movements and local organizations* (pp. 211-226). New York: Springer.

Borkman, T. og Munn-Giddings, C. (2008) Self-help groups challenge health care systems in the US and UK, *Advances in Medical Sociology*, 10, 120-150.

<http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1016/S1057-6290%2808%2910007-9> (sammendrag)

Borkman, T., & Munn-Giddings, C. (2008). The contribution of self-help groups and organizations to changing relations between patients/consumers and the health care system in the US and UK. In S. Chambre & M. Goldner (Eds.), *Advances in Medical Sociology, Volume 10: Patients, Consumers and Civil Society: US and International Perspectives*. Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

http://www.researchgate.net/publication/235267556_Selfhelp_groups_challenge_health_care_systems_in_the_US_and_UK (sammendrag)

Borkman, T. (1999) *Understanding self-help/mutual aid: experiential learning in the commons*, New Brunswick, N.J.: Rutgers University Press. Faglitteratur

Brottveit, Å. (2012). *Selvhjelpsarbeid i en lokalsamfunnskontekst : notat fra en forstudie*. Oslo: Diakonhjemmet høgskole.

http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/98609/REV%20Selvhjelpsarbeid_i_en_lokalsamfunnskontekst_-_Notat.pdf?sequence=1

Brottveit, Å. (2013). "Fortrolige fremmede: Selvhjelpsgrupper som utgangspunkt for personlig endring", i Brottveit & Feiring, M. (2013). *Endringsarbeid i selvhjelpsgrupper - perspektiver på deltagelse og samarbeid: Norsk institutt for by- og regionforskning, Diakonhjemmets høgskole og Hogskolen i Oslo og Akershus*.

<http://www.nibr.no/pub2716>

Brottveit, Ånund. 2014. *Rom for selvhjelp: Det skal to til for å danse tango*. NIBR-Notat 2014:104. Oslo: NIBR.

<http://www.nibr.no/filer/2014-104.pdf>

Brown TG, Seraganian P, Tremblay J, Annis H. Process and outcome changes with relapse prevention versus 12-Step aftercare programs for substance abusers. *Addiction* 2002;97(6):677-89.

Bundesen, P., Skov Henriksen, L., & Jørgensen, A. (2001). *Filantropi, selvhjelp og interesseorganisering. Frivillige organisasjoner i dansk socialpolitikk 1849-1990erne*. Odense: Odense Universitetsforlag.

Carballo, José Luis, m.fl. (2007) *Natural Recovery from alcohol and drug problems: A methodological review of the literature from 1999 through 2005*. I H. Klingemann & L.C. Sobell (red), *Promoting Self-Change from Addictive Behaviours: Practical Implications for Policy, Prevention and Treatment*. New York: Springer, 2007, 87-101.

https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-0-387-71287-1_5

Carlsen, B.(2003). Professional support of self-help groups: A support group project for Chronic Fatigue Syndrome patients. *British Journal of Guidance & Counselling*, 31, 289-303.

<http://www.scie-socialcareonline.org.uk/professional-support-of-self-help-groups-a-support-groupproject-for-chronic-fatigue-syndrome-patients/r/a1CG000000GXXaMAO> (sammendrag)

Crits-Christoph P, Siqueland L, Blaine J, Frank A, Luborsky L, Onken LS, et al. *Psychosocial treatments for cocaine dependence: National Institute on Drug Abuse Collaborative*

Cocaine Treatment Study. Arch Gen Psychiatry 1999;56(6):493-502.

Damen, S., Mortelmans, D., & Van Hove, E. (2000). Self-help groups in Belgium: their place in the care network. *Sociology of Health & Illness*, 22(3), 331-348.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1467-9566.00207/pdf>

DiClemente CC. Alcoholics Anonymous and the structure of change. In: McCrady BS, Miller W R, editors. *Research on Alcoholics Anonymous - opportunities and alternatives*. 1993. p. 79-97.

Diemer, Anne og Else Stenbak (1992): *Selvhjælpsgrupper: Om seks projekter i danske lokalområder*. Universitetshospitalernes Center for Sygeplejeforskning. København: Akademisk Forlag.

Dill, A., & Coury, J. (2008). Forging a new commons: Self help associations in Slovenia and Croatia. In S. Chambre & M. Goldner (Eds.), *Volume 10: Patients, Consumers and Civil Society: US and International Perspectives*. Bingley, UK: Emerald Group Publishing.

<http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1016/S1057-6290%2808%2910012-2> (sammendrag)

Donovan DM, Floyd AS. Facilitating involvement in twelve-step programs. *Recent Dev Alcohol* 2008;18:303-20.

Eidheim, Frøydis (2000) *Selvhjelp i folkehelsearbeid. En forstudie i Angstringen*. Oslo: NIBR-notat 2000:112 <http://www.nibr.no/filer/2000-112.pdf>

Emrick CD, Tonigan JS, Montgomery H, Little L. Alcoholics Anonymous: What is currently known? In: McCrady BS, Miller WR, editors. *Research on Alcoholics Anonymous: Opportunities and alternatives*. New Brunswick: Rutgers Center on Alcohol Studies; 1993. p. 41-76.

Eisenbach-Stangl I, Rosenqvist P. Variations of Alcoholics Anonymous. In: Eisenbach-Stangl I, Rosenqvist P, editors. *Diversity in unity; Studies of Alcoholics Anonymous in eight societies*. Helsinki: Nordic Council for Alcohol and Drug Research (NAD); 1998. p. 7-24.

Fareha, Yonus (2014) *på hvilken måte kan selvhjelp/selvhjælpsgrupper bidra til empowerment for personer med psykiske lidelser?* Masteroppgave, Høgskolen på Lillehammer.

<http://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/285095>

Feiring, M. (2013). Politicisation of Self-help in Norway. I L. Nicolaou-Smokoviti, H. Sünker, J. Rozanova & V. Pekka Economou (red.), *Citizenship and Social Development. Citizen Participation and Community Involvement in Social Welfare and Social Policy (Vol. 31)*. Frankfurt am Main, Berlin, Bern, Bruxelles, New York, Oxford, Wien: Peter Lang Publishing Group.

Feiring, M. (2014a). *Fra frivillig arbeid til folkehelsearbeid – en studie av politiseringsprosesser innen selvhjelpsfeltet. Om politisering og læring i selvhjelpsfeltet: To notater fra et forskningsprosjekt om selvhjelpsvirksomhet*. Småskrif 2014 nr 1. Høgskolen i Oslo og Akershus.

<http://secure.kolofon.no/hio/index.aspx?pid=3593&docid=144> (kjøp)

Feiring, Marte. 2013a. Mellom kommune og sivilsamfunn - samarbeid om selvhjelp. I Endringsarbeid i selvhjelpsgrupper - perspektiver på deltakelse og samarbeid. NIBR-notat 2013:107, edited by Ånund Brottveit and Marte Feiring. Oslo: NIBR.

<http://www.nibr.no/pub2716>

Feiring, Marte. 2014b. Fra mesterlæring til læringsverksted - en tekstanalyse av ulike sosiale praksiser for læring. I Om politisering og læring i selvhjelpsfeltet. To notater fra et forskningsprosjekt om selvhjelpsvirksomhet, redigert av Marte Feiring. Oslo: Høgskolen i Oslo og Akershus.

<http://secure.kolofon.no/hio/index.aspx?pid=3593&docid=144> (kjøp)

Fekjær HO. Rus: bruk, motiver, skader, behandling, forebygging, historie. Oslo: Gyldendal akademisk; 2004.

Ferri M, Amato L, Davoli M. Alcoholics Anonymous and other 12-step programmes for alcohol dependence. Cochrane Database of Systematic Reviews 2006;3:CD005032.

Fjeldstad, Irene Beate (2017): «Vi deler erfaringer når det skjer» En kvalitativ studie om helsefremmende fellesskap i selvorganiserte selvhjelpsgrupper. Masteroppgave i psykisk helsearbeid, Nord Universitet. Masteroppgaven er tilgjengelig på

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/2447360/Irene%20Beate%20Fjeldstad%20-%20Masteroppgave.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Gartner, A., & Riessman, F. (Ed.). (1984). The selfhelp revolution. New York: Human Sciences Press.

Gjære, Kolbjørn (2010): Iscenesetjar og medaktør – ein kvalitativ studie av igangsetjarrolla i sjølvhjelparbeidet. Upublisert masteroppgave i helse- og sosialfag - meistring og myndiggjering. 05/2010. Høgskulen i Volda.

Godager, E.V. og S. Talseth (2013) Selvhjelp : Om å ta tak i eget liv sammen med andre. Oslo: Z-forlag AS. Faglitteratur.

Goldstein RZ, Volkow ND. Drug addiction and its underlying neurobiological basis: neuroimaging evidence for the involvement of the frontal cortex. Am J Psychiatry 2002;159:1642-52.

Gotaas, N. (2012). Etablering og igangsetting av selvhjelpsgrupper. Erfaringer fra nettverk for selvhjelp, Utviklingsprosjekt LINK Vestfold (Vol. Rapport 2012:8). Oslo: Norsk institutt for by- og regionforskning.

<http://www.nibr.no/filer/2012-8.pdf>

Gotaas, N. (2012). Selvarbeid sammen - en antropologisk studie av samtalebaserte selvhjelpsgrupper i Norge. Selvhjelpsgrupper analysert som terapeutiske endringsritual sett i forhold til allmenne individualiseringsprosesser og senmoderne styringsrasjonalitet. Prosjektsøknad til opptak på ph.d. Oslo: Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Oslo.

Groh DR, Jason LA, Keys CB. Social network variables in Alcoholics Anonymous: a literature review. Clin Psychol Rev 2008;28(3):430-50.

Hasle, Bente og Esther Risstubben (2007): Selvhjelp for pårørende: Et forprosjekt fra Landsforeningen for pårørende innen psykiatri i samarbeid med Høgskolen i Volda. Arbeidsrapport nr. 206. Volda: Høgskulen i Volda/Møreforskning Volda.

http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/153950/1/arb_206.pdf

Hatzidimitriadou, E. (2002). Political ideology, helping mechanisms and empowerment of mental health self-help/mutual aid groups. *Journal of Community & Applied Social Psychology*, 12(4), 271-285.

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/casp.681/abstract> (sammendrag)

Hedlund, Marianne og Bodil J. Landstad. 2012. "The Construction of Self-Help in Norwegian Health Policy." *International Journal of Self-Help & Self-Care* 6(1):65–87.

<http://baywood.metapress.com/app/home/contribution.asp?referrer=parent&backto=issue,5,8;journal,6,23;linkingpublicationresults,1:300316,1> (sammendrag)

Hedlund, Marianne og Landstad, Bodil (2011): Forskning på selvhjelp og selvhjelpsgrupper. Helsepolitikk, empowerment og positiv helse. Steinkjer: Arbeidsnotat nr. 239, Høgskolen i NordTrøndelag.

<http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/146109/4/Hedlund2.pdf>

Hertz, E. (1992). Selvhjelpsgrupper for mennesker med livstruende sykdomme. København: UCSF/Akademisk Forlag.

Hiller ML, Narevic E, Webster JM, Rosen P, Staton M, Leukefeld C, et al. Problem severity and motivation for treatment in incarcerated substance abusers. *Subst Use Misuse* 2009;44(1):28-41.

Hjemdal Ole K., Nilsen S., Riiser B., Seim S. (1996): Kunsten å løfte seg etter håret! Om selvhjelp i Norge. HiO-rapport 1996 nr. 3. Høgskolen i Oslo.

Hjemdal, Ole K., Sigrun Nilsen, Sissel Seim (1998). Selvhjelp: Kunsten å løfte seg etter håret. Oslo: Cappelen akademisk forl.

Humble, S., & Knell, J. (Ed.). (1989). *Self help in health and social welfare-England and WestGermany*. London: Routledge.

Horton Smith, Robert A. Stebbins and Jurgen Grotz. Publisher Palgrave Macmillan UK

<http://www.palgrave.com/us/book/9781137263162>

Hser, m.fl. (2015) Long-term Course of Opioid Addiction. *Harvard Review of psychiatry*, 23 (2) 76-89.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25747921>

Humphreys K. Clinicians' referral and matching of substance abuse patients to self-help groups after treatment. *Psychiatr Serv* 1997;48(11):1445-9.

Humphreys K, Noke JM. The influence of posttreatment mutual help group participation on the friendship networks of substance abuse patients.

Am J Community Psychol 1997;25(1):1-16.

Humphreys K, Tucker JA. Toward more responsive and effective intervention systems for alcohol-related problems. *Addiction* 2002;97(2):126-32.

Humphreys K, Phibbs C, Moos R. Addressing self-selection effects in evaluation of mutual help groups and professional mental health services: An introduction to two-stage sample selection models. *Eval Program Plann* 1996;19(4):301-8.

Humphreys K. Professional interventions that facilitate 12-step self-help group involvement. *Alcohol Research & Health* 1999;23(2):93-8.

Humphreys K, Ribisl KM. The case for a partnership with self-help groups. *Public Health Rep* 1999;114(4):322-5.

Humphreys K, Moos RH. Encouraging posttreatment self-help group involvement to reduce demand for continuing care services: two-year clinical and utilization outcomes. *Alcohol Clin Exp Res* 2007;31(1):64-8.

Humphreys K, Moos R. Can encouraging substance abuse patients to participate in selfhelp groups reduce demand for health care? A quasi-experimental study. *Alcohol Clin Exp Res* 2001;25(5):711-6.

Humphreys K, Wing S, McCarty D, Chappel J, Gallant L, Haberle B, et al. Self-help organizations for alcohol and drug problems: toward evidence-based practice and policy. *J Subst Abuse Treat* 2004;26(3):151-8.

Høgsbro, K. (1992/1999) *Sociale problemer og selvorganisert selvhjelp i Danmark, Fredriksberg: Samfundslitteratur.*

Høgsbro, K. (2010). *Social Policy and Self-help in Denmark - a Governmentality Perspective Workshop on Self-Help 16th-17th September.* Levanger

Illouz, Eva. (2008). *Saving the Modern Soul: Therapy, Emotions, and the Culture of Self-Help.* Berkeley, Calif.: University of California Press.

Jacobs, M. K. and G. Goodman (1989). *Psychology and Self-Help Groups - Predictions on a Partnership.* *American Psychologist* 44 (3): 536-545.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/2930056> (sammendrag)

Jakobsen, Klara og Lillefjell M (2011): *Selvhjelpsgrupper. Et oppfølgingstilbud for deltakere ved Enhet for Raskere Tilbake Betania Malvik.*Rapport 2011/05. Trondheim: Senter for helsefremmende forskning HIST/NTNU.

<http://www.ntnu.no/documents/12446710/16798533/Selvhjelpsgrupper.pdf>

Kahler CW, Read JP, Ramsey SE, Stuart GL, McCrady BS, Brown RA. Motivational enhancement for 12-step involvement among patients undergoing alcohol detoxification. *J Consult Clin Psychol* 2004;72(4):736-41.

Karlsson, M. (2002). *Själv men inte ensam – om självhjälpgrupper i Sverige (Akademisk avhandling).* Edsbruk: Akademitryck AB.

http://www.socarb.su.se/polopoly_fs/1.34038.1320940086!/spikblad_magnuskarlsson.pdf
(sammendrag)

Karlsson, Magnus (1997): Självhjelpsgrupper i Sverige. En introduktion. Sköndals institutets skriftserie nr. 9.

Karlsson, M. (2006). Självhjelpsgrupper – teori och praktik. Lund: Studentlitteratur

Karlsson, M., Grassman, E.J. og Hansson, J.H. (2002) Self-Help Groups in the Welfare State. Treatment Program or Voluntary Action?, *Nonprofit Management & Leadership*, 13, 2, 155-167.
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/nml.13204/abstract> (sammendrag)

Kaskutas LA. Comments on the Cochrane Review on Alcoholics Anonymous effectiveness. *Addiction* 2008;103(8):1402-3.

Kassel JD, Wagner EF. Processes of change in Alcoholics Anonymous: A review of possible mechanisms. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training* 1993;30(2):222-34. NY

Katz, A. H., & Bender, E. (1976). *The strength in US: Selfhelp groups in the modern world*. New York: New Viewpoints.

Katz, A. H., & Bender, E. I. (1976). Self-help groups in Western society: History and prospects. *Journal of Applied Behavior Science*, 12(3), 265-282.

Kleber HD, Weiss RD, Anton RFJ, George TP, Greenfield SF, Kosten TR, et al. Treatment of patients with substance use disorders, second edition. American Psychiatric Association. *Am J Psychiatry* 2007;164(4 Suppl):5-123. NY

Kownacki RJ, Shadish WR. Does Alcoholics Anonymous work? The results from a metaanalysis of controlled experiments. *Subst Use Misuse* 1999;34(13):1897-916.

Kristensen Ø, Vederhus JK. (2005) Selvhjelpsgrupper i rusbehandling. *Tidsskr Nor Laegeforen* 2005;125 (20):2798-801.
<http://tidsskriftet.no/article/1273986/>

Kristensen Ø, Vederhus JK.(2005) Stoffmisbrukere i 12-trinnsbehandling. *Rus&Avhengighet* 2005;(1):33-5.
https://www.idunn.no/file/ci/2825936/rus_2005_01_stoffmisbrukere_i_12-trinnsbehandling.pdf

Kurtz LF. (1997) *Self-help and support groups: A handbook for practitioners*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.

Kvamme, Ingunn og Nilsen, Ann Christin Eklund (2011): Hjelper Selvhjelp? En prosessevaluering av prosjektet "Selvhjelp og individuell plan i psykisk helsefremmende arbeid". Prosjektrapport nr, 01/2011. Kristiansand:Agderforskning
http://www.agderforskning.no/reports/pro_01_2011_selvhjelp.pdf

Landheim Anne, Wiig Lode Frøy, Brendbekken Marit, Brodahl Morten, Biong Stian (red.) Et bedre liv, historier, erfaringer og forskning om recovery ved rusmiddelmisbruk og psykiske helseproblemer. Gyldendal Norsk Forlag 2016. Merk Kap 22, Selvhjelp – problemet som ressurs i egen endringsprosess. Faglitteratur.

Laudet AB, White WL. An exploratory investigation of the association between clinicians' attitudes toward twelve-step groups and referral rates. *Alcohol Treat Q* 2005;23(1):31-45.

Lieberman MA. Analyzing change mechanisms in groups. In: Lieberman MA, Borman LD, editors. *Self-help groups for coping with crisis*. San Francisco, CA, US: Jossey-Bass Inc.; 1979. p. 194-233.

Longabaugh R, Wirtz PW, Zweben A, Stout RL. Network support for drinking, Alcoholics Anonymous and long-term matching effects. *Addiction* 1998;93(9):1313-33.

Levy LH. (2000) Self-help groups. In: Rappaport J, Seidman E, editors. *Handbook of community psychology*. New York, NY, US: Kluwer Academic/Plenum Publisher; p. 591-613.

Lundgren, Georg Vilhelm. 2010. Självhjälpens retorik: En foucaultinspirerad textanalys av Norsk selvhjelpsforums introduksionshäfte *Selvhjelp: en innføring*. Oslo: Universitetet i Oslo.
<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/28414/Sjalvhhjalp-Lundgrenx.pdf?sequence=4>

Majormoen, Erna: Et mentalt treningsstudio: Deltageropplevelser og erfaringer fra heterogene selvorganiserte selvhjelpsgrupper sett i et helsefremmende perspektiv (Masteroppgave 2013, Høgskolen i Gjøvik).
http://www.selhjelp.no/no/Fagstoff/Forskning/Masteroppgave%3A+Selvorganiserte+selvhjelpsgrupper+sett+i+et+helsefremmende+perspektiv.b7C_wlzW3q.ips

Matzat, J. (1987). Self-help groups in West Germany. Developments of the last decade. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 337(Suppl.), 42-51.
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1600-0447.1987.tb07761.x/abstract> (sammendrag)

Matzat, J. (1992a). Selvhjelpsgrupper som grunnleggende behandlingsform i psykoterapi og sosialt arbeid. In L. Fyrand (ed.), *Perspektiver på sosialt nettverk*. Pp. 180-186. Oslo, Universitetsforlaget.

Matzat, J. (1992b). Selvhjelp for psykiatriske pasienter. I L. Fyrand (ed.), *Perspektiver på sosialt nettverk*. Pp.187-202. Oslo, Universitetsforlaget.

Matzat, J. (2002). The development of self-help groups and support for them in Germany. *Int'l J Self Help & Self Care*, Vol. 1(4) 307-322, 2001-2002 1(4): 307-322.
<http://baywood.metapress.com/app/home/contribution.asp?referrer=parent&backto=issue,1,6;journal,20,23;linkingpublicationresults,1:300316,1> (sammendrag)

Matzat, J. (2007). Public acceptance for support for self-help. How things developed in Germany over the last 30 years Nine European Expert Meeting on Self-Help Support, Thinking outside the box. Leuven, Belgium.
http://www.kansalaisareena.fi/Report_exp2007.pdf

Maisto SA, Carey KB, Bradizza CM. Social learning theory. In: Leonard KE, Blane HT, editors. Psychological theories of drinking and alcoholism. New York, US: Guilford Press; 1999. p. 106-63.

McKay JR. Is there a case for extended interventions for alcohol and drug use disorders? *Addiction* 2005;100(11):1594-610.

McKellar J, Stewart E, Humphreys K. Alcoholics Anonymous involvement and positive alcohol-related outcomes: cause, consequence, or just a correlate? A prospective 2-year study of 2,319 alcohol-dependent men. *J Consult Clin Psychol* 2003;71(2):302-8.

McLellan AT, Lewis DC, O'Brien CP, Kleber HD. Drug dependence, a chronic medical illness: implications for treatment, insurance, and outcomes evaluation. *JAMA* 2000;284(13):1689-95.

Medvene, L. J., Wituk, S., & Luke, D. A. (1999). Characteristics of self-help group leaders: The significance of professional and founder statuses. *International Journal of Self Help & Self Care*, 1(1), 91-105.
<http://baywood.metapress.com/app/home/contribution.asp?referrer=parent&backto=issue,13,16;journal,23,23;linkingpublicationresults,1:300316,1> (sammendrag)

Mehlbye, J., & Christoffersen, M. N. (1992). *Selvhjælpsgrupper-omfang, karakter og erfaringer*. København: AKF-Forlaget.

Miller WR, Meyers RJ, Tonigan JS. Engaging the unmotivated in treatment for alcohol problems: a comparison of three strategies for intervention through family members. *J Consult Clin Psychol* 1999;67(5):688-97.

Morgenstern J, Bux DA, Labouvie E, Morgan T, Blanchard KA, Muench F. Examining mechanisms of action in 12-Step community outpatient treatment. *Drug Alcohol Depend* 2003;72(3):237-47.

Moos RH. Active ingredients of substance use-focused self-help groups. *Addiction* 2008;103(3):387-96.

Mueller SE, Petitjean S, Boening J, Wiesbeck GA. The impact of self-help group attendance on relapse rates after alcohol detoxification in a controlled study. *Alcohol Alcohol* 2007;42(2):108-12.

Munn-Giddings, C. og Borkman, T. (2005) *Self-Help/Mutual Aid as a Psychosocial Phenomenon*, I: Williams, J.E. and Ramon, S. (eds) *Mental health at the crossroads; the promise of the psychosocial approach*, pp. 137-154. Hants, England: Ashgate Publishing Limited.

Munn-Giddings, C. og McVicar, A. (2007). Self-help groups as mutual support: What do carers value? *Health and Social Care in the Community*, 15(1), 26-34.
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/17212623> (sammendrag)

Munn-Giddings, Carol og Roar Stokken. 2012. "Self-Help/Mutual Aid in Nordic Countries: Introduction to Special Nordic Issue." *International Journal of Self-Help & Self-Care* 2 6(1):3–7.
<http://baywood.metapress.com/app/home/contribution.asp?referrer=parent&backto=issue,2,8;journal,6,23;linkingpublicationresults,1:300316,1> (bibliografiske data)

Munn-Giddings Carol, Oka Tomofumi, Borkman Thomasina, Chikoto Gace L, Matzat Jurgen og Montaña-Fraire Rolando. 2016. Self-Help and Mutual Aid Group Volunteering, kapittel 18 i: *The Palgrave Handbook of Volunteering, Civic Participation, and Nonprofit Associations*, Editors David,

Mäkelä K, Arminen I, Bloomfield K, Eisenbach-Stangl I, Bergmark KH, Kurube N, et al. *Alcoholics Anonymous as a mutual-help movement: a study in eight societies*. Madison, Wisconsin: The University of Wisconsin Press; 1996.

NA Norge. Fakta om NA. Sitert 16.11.09 fra <http://www.nanorge.org/fakta.asp>

Ness, Ottar, m.fl. (2014) Facilitators and barriers in dual recovery: a literature review of first-person perspectives. *Advances in Dual Diagnosis*, 7 (3), 107-117.
<http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/ADD-02-2014-0007>

Nilsen, Sigrun og Solbjørg Talseth. (1995). Selvhjelp på norsk: Rapport fra selvhjelpsseminaret 12.-13. Februar 1995. Oslo: Høgskolen i Oslo, Avdeling for økonomi-, kommunal- og sosialfag (rapport 95:6).

Nylund, M. (2000) The mixed-based nature of self-help groups in Finland, *Groupwork*, 12, 2, 64-85.

Oka, Tomofumi og Thomasina Borkman. (2000). The History, Concepts and Theories of Self-Help Groups: From an International Perspective. *The Japanese Journal of Occupational Theory* 34(7):718–722.

<http://pweb.sophia.ac.jp/oka/papers/2000/jjot.html> (sammendrag)

Olson BD, Jason LA, Ferrari JR, Hutcheson TD. (2005) Bridging professional and mutual-help: An application of the transtheoretical model to the mutual-help organization. *Appl Prev Psychol* 2005; 11:167-78.

<http://homeless.samhsa.gov/resource/bridging-professional-and-mutual-help-an-application-of-the-transtheoretical-model-to-the-mutual-help-organization-48763.aspx> (sammendrag)

Ouimette P, Humphreys K, Moos RH, Finney JW, Cronkite R, Federman B. (2001) Self-help group participation among substance use disorder patients with posttraumatic stress disorder. *J Subst Abuse Treat* 2001; 20(1):25-32.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/11239725> (sammendrag)

Pancoast, D. L., Parker, P., & Froland, C. (1983). *Rediscovering self help-Its role in social care*. Newbury Park, CA: Sage.

Pistrang, Nancy, Chris Barker og Keith Humphreys. (2008). Mutual Help Groups for Mental Health Problems: A Review of Effectiveness Studies. *American Journal of Community Psychology* 42(1-2):110–21.

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18679792> (sammendrag)

Powell, T. J. (1994). Self-help research and policy issues. In T. J. Powell (Eds.), *Understanding the self-help organisation-Framework and findings*. Newbury Park, CA: Sage.

Rappaport J. (1994) Narrative studies, personal stories and identity transformation in the mutual-help context. In: Powell TJ, editor. *Understanding the self-help organization -frameworks and findings*. Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications, Inc.; 1994. p. 115-35.

Project MATCH Research Group. Matching alcoholism treatments to client heterogeneity: Project MATCH three-year drinking outcomes. *Alcohol Clin Exp Res* 1998;22(6):1300-11.

Riessman F, Carroll D. (1995) *Redefining self-help: policy and practice*. San Francisco: Jossey-Bass.

Riessman, F. (1976). How does self-help work? *Soc Policy*, 7(2), 41-45.

Rydheim, S.H (2012) *Selvorganisert selvhjelp: Hva har det gitt meg?* Artikkel:
<https://www.napha.no/content/14454/Selvorganisert-selvhjelp---Hva-har-det-gitt-meg>

Sandvik, O. (1996). *Selvhjelp på norsk – 2 : rapport fra selvhjelpsseminaret 26.-28. april 1996*. Oslo, Høgskolen i Oslo, Avdeling for økonomi-, kommunal – og sosialfag.

Schubert, M. A., & Borkman, T. (1991). An organisational typology for self-help groups. *American Journal of Community Psychology*, 19(5), 769-787.
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/1763788> (sammendrag)

Schutt, R. K. og Rogers, E. S. (2009). Empowerment and peer support: structure and process of selfhelp in a consumer-run center for individuals with mental illness. *Journal of Community Psychology*, 37(6), 697-710.
<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jcop.20325/abstract> (sammendrag)

Sexton H. *Alkoholmisbrukere etter klinikkbehandling: en oppfølgingsundersøkelse*. *Tidsskr Nor Laegeforen* 1995;115(22):2768-72.

Smeby, J. C. (1988). *Selvhjælpsorganisering i Sosialsektoren*. Oslo: Institutt for Sosialforskning.
Stang, I. and M. B. Mittelmark (2009). Learning as an empowerment process in breast cancer selfhelp groups. *Journal of Clinical Nursing* 18(14): 2049-2057.
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/18680488> (sammendrag)

Snow MG, Prochaska JO, Rossi JS. Processes of change in Alcoholics Anonymous: maintenance factors in long-term sobriety. *J Stud Alcohol* 1994;55(3):362-71.

Stang, Ingun (2009): *Being in the same boat: An empowerment intervention in breast cancer selfhelp groups*. Dissertation for the degree of philosophiae doctor (PhD). University of Bergen, Norway.
http://www.uib.no/info/dr_grad/2009/Stang_Ingun.html (Kort presentasjon)

Stokken, Roar, Barstad J., Thokle G. (2012): Impeding or promoting a grassroots phenomenon? – On self-help projects as public sector means in Norway. In *International Journal of Self-Help and SelfCare*, Vol. 6 (1), 89-113. Amityville, New York: Baywood Publishing Co., Inc.

<http://baywood.metapress.com/app/home/contribution.asp?referrer=parent&backto=issue,6,8;journal,6,23;linkingpublicationresults,1:300316,1> (sammendrag)

Talseth, S. og Hoel, K. (2000) Selvhjelpsboken, Fredrikstad: Frivillighetssentralen. Faglitteratur.

Thuen, Frode og Carlsen, Benedicte (1998): Selvhjelpsgrupper. Hva kjennetegner dem og hvorfor har de vokst frem? I Tidsskrift for samfunnsforskning 1:28-48, Oslo, Universitetsforlaget. Faglitteratur

Thyness, P.A. (2006). Sosialt arbeid, lokal organisering og selvhjelp. En innføring for helse- og sosialarbeidere. Oslo: Universitetsforlaget. Faglitteratur

Timko C, Billow R, Debenedetti A. Determinants of 12-step group affiliation and moderators of the affiliation-abstinence relationship. Drug Alcohol Depend 2006;83(2):111-21.

Timko C. Selvhjelpsgrupper for dobbeltdiagnoser. 2008. Personlig kommunikasjon.

Timko C, Debenedetti A, Billow R. Intensive referral to 12-Step self-help groups and 6-month substance use disorder outcomes. Addiction 2006;101(5):678-88.

Tomasson K, Vaglum P. Psychiatric co-morbidity and aftercare among alcoholics: a prospective study of a nationwide representative sample. Addiction 1998;93(3):423-31.

Trondsen, Marianne Vibeke. (2014): «Vi er ikke syke mennesker-vi har bare et behov for å snakke» En kvalitativ studie av en internettbasert selvhjelpsgruppe for ungdom med en psykisk syk forelder. Avhandling for graden Philosophiae Doctor. Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning Universitetet i? <https://munin.uit.no/handle/10037/6380> (Sammendrag er tilgjengelig)

Tonigan JS, Toscova R, Miller WR. Meta-analysis of the literature on Alcoholics Anonymous: Sample and study characteristics moderate findings. J Stud Alcohol 1996;57(1):65-72.

Tonigan JS, Connors GJ, Miller WR. Participation and involvement in Alcoholics Anonymous. In: Babor TF, Del Boca FK, editors. Treatment Matching in Alcoholism. Cambridge: Cambridge University Press; 2003. p. 184-204.

Tonigan JS, Miller WR, Schermer C. Atheists, agnostics and Alcoholics Anonymous. J Stud Alcohol 2002;63(5):534-41.

Tucker JA. Predictors of help-seeking and the temporal relationship of help to recovery among treated and untreated recovered problem drinkers. Addiction 1995;90(6):805-9.

Vaillant, George (1995) The Natural History of Alcoholism. Revisited. Cambridge, USA: Harvard University Press.

<http://www.hup.harvard.edu/catalog.php?isbn=9780674603783>

Vederhus J., Hjerkin B., Kristensen Ø. (2011): Selvhjelpsgrupper for rusmiddelavhengige. Kronikk, Tidsskrift for den norske legeförening 131:1204-6

<http://tidsskriftet.no/article/1273986>

Vederhus JK, Kristensen O, Laudet, A, Clausen T. (2009) Attitudes towards 12-step groups and referral practices in a 12-step naive treatment culture; a survey of addiction professionals in Norway. BMC Health Services Research 2009; 9:147.

<http://www.biomedcentral.com/1472-6963/9/147>

Vederhus JK, Kristensen O, Tveit H, Clausen T. (2008) Tolvtrinnsbaserte selvhjelpsgrupper: en ressurs i rehabiliteringen av rusmiddelavhengige. Tidsskr Norsk Psykologforening 2008; 45(10):1268-75.

http://www.psykologtidsskriftet.no/?seks_id=60559&a=2

Vederhus JK, Laudet A., Kristensen, Ø., Clausen T. (2010): Obstacles to 12-step group participation as seen by addiction professionals: Comparing Norway to the United States. Journal of Substance Abuse Treatment. 2010; 39(3): 210-217. Pubmed.

http://www.avhengighetsbehandling.no/publikasjoner/fagf_tidsskrift/Vederhus_obstacles_jsat_auth_or_preprint3.pdf

Vederhus JK. (2005) Resultater av Tolvtrinnsbehandling ved rusmiddelavhengighet. Effekt og forløpsstudie av to årganger rusmiddelavhengige pasienter to år etter fullført seks ukers behandling på A-klinikken. Kristiansand: A-klinikkens forskningsserie; nr. 22, 2005.

http://www.avhengighetsbehandling.no/publikasjoner/forskningsserien/forskningsserie_22.pdf

Wagner EH, Austin BT, Davis C, Hindmarsh M, Schaefer J, Bonomi A. Improving chronic illness care: translating evidence into action. Health Aff (Millwood) 2001;20(6):64-78.

Walitzer KS, Dermen KH, Barrick C. Facilitating involvement in Alcoholics Anonymous during out-patient treatment: a randomized clinical trial. Addiction 2009;104(3):391-401.

Winzelberg A, Humphreys K. Should patients' religiosity influence clinicians' referral to 12-step self-help groups? Evidence from a study of 3,018 male substance abuse patients. J Consult Clin Psychol 1999;67(5):790-4.

Witbrodt J, Kaskutas LA. Does diagnosis matter? Differential effects of 12-step participation and social networks on abstinence. Am J Drug Alcohol Abuse 2005;31(4):685-707.

Zeiner, H. (2014). Konsolidering på et fragmentert felt. Utvikling av rammebetingelser for selvhjelpsarbeid 1996-2012, NIBR-notat 2014:105. Oslo: Norsk institutt for by og regionforskning.

<http://www.nibr.no/filer/2014-105.pdf>